

Felső és középiskolás gyerekek és a pénz

Ki itt kezdted, hagyj fel minden reménnyel?

A képzések az Imami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg. ¶

 EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

MINISZTERELNÖKSÉG

 Nemzeti
Együttműködési
Alap

Ha eddig még nem fogtál volna neki tudatosan...

Lélekerősítő szülőknek

Ha most kezdted nulláról...

- Nem lehetetlen!
- De nem is lesz könnyű...
- Tudattalan pénzügyi nevelés
- Gyerek önállósodási törekvései
- Jó hír! - kihasználhatod!
- Hogyan maradj hiteles?

Ezzel kezd!

- Tanulj Te is!
- A gyerekekkel közösen
- Beszélj vele!
  - Tisztázó beszélgetés
  - Keltsd fel az érdeklődését! (Nem kell hozzá sok, hidd el!)
  - Használd ki a függetlenségi törekvéseit, erre alapozz!
  - Beszélj át vele a játékszabályokat!
  - Építsétek fel együtt a családi pénzügyi rendszert! (Ha Te is a nulláról indulsz...)

Az igazi zsebpénz

A legfontosabb pénzügyi nevelési eszközöd

Milyen az igazi zsebpénz?

- A fizetést modellezzük vele
- Időpontja és mértéke fix
- Minimum be kell osztani
- Jó, ha félre kell tenni belőle

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködés Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

Hány éves kortól adj ilyen zsebpénzt?

Soha nem életkor, hanem élethelyzet függvénye!

Amikor a gyerekek már vannak saját és rendszeres kiadásai.

Saját és rendszeres kiadások

- **vannak olyan kiadások**, amelyek minden hónapban atombiztosan bekövetkeznek, és fizetni kell őket (pl. a rezsiszámlák)
- **vannak olyan kiadások**, amelyek bár nem ennyire jól behatárolhatóak összegszerűségükben, de tudjuk, hogy bekövetkeznek, tehát kalkulálni kell velük (pl. az élelmiszerre fordított összegek)
- **és vannak olyan kiadások is**, amelyek ugyan csak azért következnek be rendszeresen, mert én azt akarom, viszont nagyon nem árt, ha van erre fordítható keret (pl. a szórakozásra, könyvvásárlásra költött pénz)
- **így aztán kell, hogy legyen egy stabil, minden hónapban termelődő bevétel**, amelyből ezeket a megélhetési kiadásokat fedezni tudom. Most éppen a zsebpénz lesz ez.

Elvárások a zsebpénz kapcsán

- Beosztás - alapelvárás
- Megtakarítás - alapelvárás
- Bevéterszerzés - kicsit később, amikor már megszilárdult az első két szokás
- Bevéterszörözés - magasabb szintű elvárás, később, együttműködést igényel

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködés Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

MINISZTERELNÖKSÉG

Nemzeti
Együttműködés
Alap

A zsebpénz szabályai

Megegyezés kérdése, de ebből tanul a gyerek a legtöbbet!

Szabály #1

Minden hónapra fix összeget kapjon a gyerek!

Szabály #2

Számoljátok ki együtt, milyen és mekkora kiadásokra kell, hogy elég legyen a zsebpénz!

Szabály #3

Számoljatok a rendkívüli kiadások lehetőségével is!

- Rendszeres kiadások kb. 5-10%-a
- A gyerek saját tartalékainak alapja
- A gyerek fizesse a váratlan kiadást is! – felelősségvállalásra tanítod

Szabály #4

Számoljatok azzal is, hogy szórakozásra is kell pénz!

- Kb. a rendszeres kiadások 5-10%-a, ez csak egy irányszám
- Most gyerek, most szórakozik!

A képzések az Imami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködés Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

IMBRI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

MINISZTERELNÖKSÉG

Nemzeti
Együttműködés
Alap

Szabály #5

Legyen megtakarítható pénz is a zsebpénze kalkulálva!

- ***A tartalék és a megtakarítás nem ugyanaz!***
  - A tartalék mindig valamilyen váratlan nehézség pénzügyi hatásainak kivédésére, de legalábbis tompítására való.
  - A megtakarításnak viszont határozott célja van - az, hogy egy bizonyos cél megvalósítása érdekében elköltsék. Később.
- **A megtakarítás legyen elvárás!**

Szabály #6

A zsebpénzről folytatott megbeszélés tényleg közös megbeszélés legyen!

- Hagyd a gyereket is vitázni, hadd tanuljon meg érvelni! Hadd tanulja meg, hogyan szerezhethet magának jobb alkupozíciókat!
- Ha a "megbeszélésen" lényegében csak Te beszélsz, akkor Te éppen egy diktátumot ismertetsz a gyerekekkel. Itt határozottan nem ez a cél!!!

A képzések az Imami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködés Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

MINISZTERELNÖKSÉG

Nemzeti
Együttműködés
Alap

Szabály #7

Nem szólsz bele abba, hogy hogyan bánik a gyerek a pénzével!

Ha beleszólsz, három dolgot érsz el csak:

- A gyerekek elege lesz az egészszööl
- A gyerekek elege lesz Belőled
- A gyerekek jó esélye lesz arra, hogy az életben ne vállaljon semmiféle felelősséget a saját (pénz)ügyeiért.

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködés Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

MINISZTERELNÖKSÉG

Nemzeti
Együttműködés
Alap

Szabály #8

A zsebpénz egy hónapban csak egyszer jár!

- Nincs rendkívüli segély!
- Nincs előleg a következő havi zsebpénzből!
- Nagytól sem!
- Különben más pénzből él (hitelre)

Szabály #9

A gyerek is tartsa kézben és féken a pénzét!

- Nálad lássa a cashflow kimutatást!
- Nálad lássa, hogy Te a cashflow-val mennyi pénzt tudsz megfogni!
- Zsebpénznapló

Szabály #10

A zsebpénz nincs köbe vésvé!

- Évente legalább egyszer tárgyaljátok újra a zsebpénzt!
- A gyerek is kérheti...
- Gyakoribb eset, hogy a szülők jövedelmi állapotában következik be olyan drasztikus változás (pl. az egyik, esetleg mindkét szülő elveszti az állását), ami miatt a gyerek zsebpénzével variálni kell.

Feladat

Életed egyik legnehezebb tárgyalása lesz...

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

Tartsatok zsebpénztárgalást!

- Egyeztetek meg a szabályokról!
- Mindenki tartsa is magát a szabályokhoz!
- Írjatok jegyzőkönyvet, vagy akár szerződést is!

Célkitűzés

Mire képes egy tini? Mindenre - és az ellenkezőjére is...

Képes-e egy tini célokat kitűzni magának?

- Nem.
- Tanítható.
- Két képesség és személyiségjeggy segítheti a gyereket:
  - önbizalom
  - fantázia

Önbizalom - hogyan segíts neki?

- Őrizd meg!
  - Jó példával
  - Szilárd értékrenddel

Az értékrend határozza meg majd ugyanis, milyen jellegű céljai legyenek a gyerekeknek.

Fantázia - miért jó a célkitűzésben?

- Arra sarkallja, hogy vágyjon is a kitűzött célokra.
- A célok konkrét megfogalmazásában és
- azok megvalósításában, elérésében segíti majd.

Mi kell még a célkitűzéshez?

Önálló munka

- Amivel pénzt keres
- Kihívás legyen neki
  - Belső motiváció - a saját céljaért hajt!
  - Ő is el tudja végezni, de nem tartozik a családi munkamegosztásban az ő feladatai közé.

Példák az önálló munka lehetőségeire tiniknél

- ha önként és dalolva visszaviszi az üres üvegeket, PET-palackokat, az így kapott pénz az övé lehet
- felajánlhatja a segítségét a szomszédoknak bizonyos dolgokban, amelyekre azoknak nem nagyon van idejük (pl. kutyasétáltatás, fűnyírás, stb.), és megállapodhatnak abban, hogy ezt egy bizonyos összegért végzi el a gyerek.
- és csinálhatja mindezt akár "vállalkozásként" is, azaz pl. a környékelieknek szórólapon is hirdetheti a kutyasétáltató, fűnyíró, vagy a kocsimosó "szolgáltatását".

Hogyan tűzzön ki célt a gyerekek? 1.

- Pontos meghatározott, konkrétumokat tartalmazó cél - vagyis a célnak adatokat, mérhető tulajdonságokat kell tartalmaznia.
- Pontos meghatározott terv - a cél elérésének hogyanja. Mellérendelve egy nem túl szorosan megfogalmazott határidő, egy pontosan meghatározott feladat, lépés, a szükséges erőforrások (eszközök, pénz, támogatók, segítők, stb.), és az, hogy kinek kell ezt megcsinálni (felelős).
- Pontos ellenőrzés menet közben
  - mérhető paraméterek követése
  - eltérés esetén, pl. időben, darabszámban, stb. korrekció
  - Előrehaladás vizualizálása valamilyen formában

Hogyan tűzzön ki célt a gyerekek? 2.

- A cél elérésekor - ünneplés!!!
  - Nem jutalom!
  - Elismerés! (Nagy különbség.)
  - Ez a gyerek sikere!

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

MINISZTERELNÖKSÉG

Nemzeti
Együttműködési
Alap

Feladat

Tanítsd meg a gyereket célt kitűzni és tervezni! - Segítek... :)

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

Célkitűzés és tervezés egy felsőssel 1.

- *Írasd össze a gyerekekkel, hogy mi mindent szeretne megvenni magának! Ezt a papírt tegyétek el, és egyelőre ne foglalkozzatok vele!*
- *Egy hét múlva újra írasd le a gyerekekkel ezeket a vágyait! Forduljatok azok felé a dolgok felé, amelyek mind a két héten rajta voltak a listán!*
- *Válogatásd ki a gyerekekkel ebből a halmazból az 5 legfontosabb célt!*
- *Kérd meg a gyereket, hogy az 5 célt rangsorolja!*

Célkitűzés és tervezés egy felsőssel 2.

- *Egy tiszta papírlapra írjátok fel rangsor szerint az 5 célt úgy, hogy hagyjatok elég helyet a listaelemek között! Minden célhoz jegyezzétek fel a következő adatokat:*
  - *mennyi pénz kell a cél megvalósításához?*
  - *mennyi idő áll rendelkezésre (most még nem kell azzal törődni, hogy reális-e ez az időkeret)?*
  - *milyen erőforrások szükségesek a megvalósításhoz (lehet, hogy ehhez el kell olvasnia előbb egy könyvet, hogy megtanuljon valamit, vagy valakinek a segítsége kell majd stb.)?*
  - *állapodjatok meg minden célnál, hogy a teljes összeget a gyerekek kell-e előteremtenie az eléréshez, vagy Ti is besegítetek-e, és ha igen, mekkora résszel!*

Célkitűzés és tervezés egy felsőssel 3.

- *Gondoljátok végig, mi az az öt pénzszerző módszer, amivel a gyerek pénzmagot tud összerakni! Melyikből mennyi várható reálisan? Melyik módszer lesz az, amelyikből nagy valószínűséggel és várhatóan rendszeresen pénz lesz? Ennek alapján már kiszámolható, hogy mennyi idő kellene ahhoz, hogy a gyerek összeszedje a teljes, vagy a részösszeget. Ha ennek láttán az eredeti határidőelképzelés nem bizonyul reálisnak, akkor igazítsatok a céldátumon!*
- *Beszélgétek meg, hogy milyen időközönként fogjátok mérni a gyerek előrehaladását és hogyan!*
- *Beszélgétek meg, hogy mi legyen a céleléréskor a gyerek díja! Szabj ennek egy anyagi keretet! A lényeg az ünneplés, és nem az, hogy 100 fős házibulit csináljon a gyerek.*

Mit tanuljon még meg egy felsős?

Csupa-csupa életszerűséget!

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

Mit tanuljon még meg egy felsős?

Azt, hogy az anyagi jóléthez két dolog kell, amelyek egyike sem elegendő már önmagában:

1. Munka (néha bepiszkolhatjuk a kezünket)
2. Hozzáállás, gondolkodásmód - befektetőként!

Játsszunk matematikát!

Varga Tamás most nagyon örülne...

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

Milyen matekot kell tudnia a befektetéshez?

- Négy alapművelet
- Jó közelítő becslés
- Fejszámolás
- Százalékszámítás
- Hatványozás
- Szöveges példák „lefordítása” számításokra - életből vett példák!

A tini befektető első lépései

Az Anyabank/Papabank megkezdi működését

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

Mi van, ha többre vágyik a gyerekek?

- Nem elég a zsebpénz
- A megtakarítással is sokára jön össze a dolog...

Tanítsd meg több lábon állni!!!

- Nem hitel!
- Befektetés! - a megtakarítások megforgatása felhasználásig
- Otthoni biztonságos kerete: az Anyabank/Papabank

Anyabank/Papabank

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

Hogyan működik? 1.

- Az első banki ügyletek
- A pénzügyi tervben (zsebpénznaplóban) meghatározott pénzügyi célok megvalósítása
- 10-12 éves kor között a Papabank/Mamabank egyetlen célja a betétgyűjtés, az azzal összefüggő kérdéseket tisztázása

Hogyan működik? 2.

- Ajánlatos napi, de legalább heti kamatozást megállapítani
- Ezt a Te pénztárcádhoz kell igazítani! (Napi 1% idővel elég húzós lehet...)
- A lényeg: a gyerek belátható időn belül érzékelhesse, hogy tényleg nő a pénze a kamattól.

Hogyan működik? 3.

- Jó előre tisztázzátok, mikor van kamatelszámolás!
- Rendszeresen nézzétek meg az erről vezetett nyilvántartásokban, hol tart a gyerek pénze!
- A gyerek rendelkezik a pénz fölött, Neked szigorúan tilos beleszólni a felhasználásába!!!
- DE! legyen a Te kezében a nyilvántartás
- A gyerek költhet is a pénzből.
- Te csak arra az összegre fizess kamatot, ami a kamatelszámolás napján is az Anyabankban/Papabankban van!

Hogyan működik? 4.

- Két év után ideiglenesen bezárni javaslom a Papabankot/Mamabankot. Okai:
  - A napi kamatozás miatt igen gyorsan „elszállhatnak” a betéti összegek
  - Két év már elég hosszú idő ahhoz, hogy a mechanizmusokat megértse, begyakorolja a gyerek.
  - Nem kelthetjük a gyerekekben azt a hamis illúziót kelteni, hogy az „offline” bankban is ilyen kedvező kamatozással tudja forgatni a pénzét.
  - Életkora okán a gyereket egyelőre még csak a betétgyűjtéssel akarjuk megismertetni.

Hogyan működik? 5.

A Papabank/Mamabank a betétek, kamatok alakulását pontosan és naprakészen nyilvántartja: egy kis Excel-ben tábla

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

Nemzeti
Együttműködési
Alap

Feladat

Indítsd be az Anyabankot/Papabankot!

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

Indítsd be az Anyabankot/Papabankot!

- *Jól nézd meg az Excel-táblát, emészd meg a Papabankról/Anyabankról itt leírtakat! Állj elő egy átgondolt javaslattal a gyerekek, aztán azt közösen beszéljétek meg! A gyerek is elmondja a saját szempontjait. Egyeztetek meg!*
- *Egy példán vezesd le a gyerekek, mennyi pénzről lehet szó! A számolást hadd csinálja ő! Az sem baj, ha ehhez (százalékolás mint kamatlábszámítás, illetve hatványozás mint kamatos kamat számítása) számológépet használ.*
- *Az első megbeszélés lesz a legfárasztóbb... Utána számíts újabbakra, mert jöhetnek változások is. A lényeg: legyen komoly tárgyalás! (Öntudatos pénzügyi fogyasztói magatartás megalapozása meg a gyereknél!)*

Honnan indulj egy középiskolással?

Szép menet lesz...

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

Mi jellemző egy középsulisra?

- Tetőzik a leválási folyamat
- Feszegeti a határokat (elsősorban a kapcsolatokban)
- Keresi a helyét
- Megszokott egy (jól-rosszul) működő rendszert

Ha nulláról indulsz - kezd Magaddal!

Miért?

- Mert kölcsönösen szövetségesek lesztek a tanulási folyamat során
- Mert mindent meg tudtok beszélni (ha kérdés, elakadás van)
- Mert a gyerek a helyét keresi - Te pedig lehetőséget adsz rá neki, hogy maga találja meg azt.
  - bevonás - elismerés, sajátjának érzi a rendszert, ötletei lesznek
  - bevonás - erősítet az önbizalmát, számít a véleménye, mások tanácsainak elfogadása egyenrangúként (ő is egyenrangúként van kezelve)

Ha nem nulláról indulsz, itt kezd!

Ha nulláról indulsz, ez a második lépés

Zsebpénz!!!

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

MINISZTERELNÖKSÉG

Nemzeti
Együttműködési
Alap

Mit taníthatsz meg egy középiskolának a zsebpénzzel?

- Ebben az életkorban már több a rendszeres saját kiadás - ciki, ha nem tud elmenni a haverokkal moziba, mert nincs pénze...
- Bankkártyahasználat
- Bankszámlanyitás (miért ne magyarázhatnád el, mi miért történik, ha már úgyis ott van aláírni?)
- Megtakarítás
- Hitelfelvétel (igen, ezt is!)

Ez mind a zsebpénzre alapozható!!!

Fontos zsebpénzszabály!!!

- ha a nulláról indulsz a gyerekekkel - az első időszakban a **kezébe** leszámolva, tehát fizikailag fogható formában add oda neki a zsebpénzt! (Csak a konkrét tapasztalatra tudunk absztrakciót, azaz elvonatkoztatott élményt építeni.) Legalább egy évig - így kialakul a gyerekekben a séma
- ha már korábban is volt a megfelelő szabályok mentén használt zsebpénze - kapjon **bankkártyát** is! Látnia és tapasztalnia kell a pénzt ebben a formában is, mert ki kell, hogy alakuljon benne a pénz követésének a belső igénye. (Internetbank)

Zsebpénz a bankkártyán

Tanuljuk újra a pénzt!

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

Nemzeti
Együttműködési
Alap

A bankkártya haszna a pénzügyi nevelésben

- a gyerek lát egy bankszámlanyitást - látja, hogy néz ki a bank, hogyan kell és lehet egy ügyintézővel tárgyalni, hogy néz ki egy bankszámlaszerződés, milyen a bankban ügyet intézni, stb.
- el tudod neki magyarázni, hogy működik az ATM - rögvest fel is avathatjátok az automatát. Biztos, ami biztos, inkább legyél ott az "elsőnél"
- megtanulja használni az ATM-et
- megtanulja, hogyan fizessen bankkártyával
- megtanulja, hogy figyeljen a rejtett költségekre is!
- megtanulja, hogy hogyan tudja követni a pénzét, ha vigyázni akar rá

Hogyan lesz ebből kiadáskövetés?

Avagy tudnia kell, mikor merre jár a pénze

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

Nemzeti
Együttműködési
Alap

Kiadás- avagy rezsikövetés középiskolásként

- Alapfeltétel: a pénz rendelkezésre állása korlátozott mértékben és időben
- Támogatás:
  - Közös kalkuláció a költségekről
  - Rendkívüli kiadásokról
  - Jó példával jársz elől (kiadásnapló, családi cashflow stb.)

Feladat

Ha eddig nem, hát most mindenképpen!

Zsebpénz-tárgyalás

- *Ha eddig nem, hát most mindenképpen!*
- *Úgy, mint a felsősöknél*
- *Egyenrangú tárgyaló partnerek vagytok - a tárgyalást Te irányítod...*
- *Szánjatok rá egy nyugodt délutánt, mert el fog menni az idő...*

A megtakarítás

Legyen alapvető elvárás!

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

Takarékosság és takarékoskodás

- Takarékoság:
  - nem költök feleslegesen
  - csak azt veszem meg, amire szükségem van
  - jó ár-érték arányban
- Takarékoskodás
  - félre teszek - egy cél érdekében
  - már most lemondok a pénzem egy részéről, hogy később költhessem el - halasztott kiadás

Hogyan vedd rá a gyereket a megtakarításra?

Tedd vonzóvá a megtakarítást!

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

Hogyan teheted vonzóvá a megtakarítást?

- Kamatok - Anyabank/Papabank (újra)indítása
- Nagyobb kamatok, mint a bankban! (Ez a vonzó!)
- A zsebpénz megtakarításra szánt része nem a bankszámlára megy, hanem az Anyabankba/Papabankba.
- Összehasonlíthatja a valós és az anyabanki kamatokat
- Kérdés: biztos, hogy csak ennyit lehet kihozni? (Befektetői érdeklődés)

Feladat

Üdv az Anyabankban/Papabankban!

Ha még most kezditek...

- *üljete le, és beszéljétek át a zsebpénz rendszerét, egyeztetek meg a nagyságáról!*
- *nyissatok bankszámlát, ha még eddig nem tettétek, legyen ott a szerződéskötéskor!*
- *kérjete bankkártyát is a számlához, és internetbanki hozzáférést is!*
- *tanítsd meg a gyerekeknek az internetbank használatát, és magyarázd el neki a bankkártya kezelését is! (Különös tekintettel a pénzfelvételi díjakra és a tranzakciós illetékre, mert azt is az ő pénzéből fogják levonni!)*
- *legkésőbb másnap nyissatok meg az Anyabankot/Papabankot, és helyezzétek el rajta az első betétet!*
- *vezessétek a kamatokról, betétekről a nyilvántartást!*
- *követeld meg a gyerektől azt is, hogy megtakarítson, és azt is, hogy vezesse a zsebpénznaplót!*

Ha már vannak alapok...

- *Ugyanez*
- *Ami már megvan, azt ne csináljátok meg még egyszer*

A pénzügyi önrendelkezés joga

Függetlenedő tiniknek manna!

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

Nemzeti
Együttműködési
Alap

Te is ezzel küzdesz?

- Anyagiasabb lesz a gyerek, mert felismeri, pénz kell sok mindenhez, amire vágyik
- Csoportnyomás erősödik - státuszszimbólumokat fogyaszt a gyerek (pl. márkás cipők)
- A gyerek ebben az életkorban igenis **pénzt akar!!!**
- Amiről csakis ő dönthet!

Ezt alakítsd előnnyé!

Pénzügyi önrendelkezés joga

- Övé a döntés
- Övé a pénz
- De a felelősség és a kötelezettség is!
- Erős, vonzó ígéret (felnőtttség)
- Tanulhat belőle - de akár a pályaválasztást is letudhatjátok vele...

A pénzügyi önrendelkezés alapszabálya

Ha a gyerek önrendelkezést akar anyagilag, akkor szerezze is meg azt, ami felett önállóan rendelkezni akar - akkor garantáltan nem szólhat bele senki semmibe...

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

MINISZTERELNÖKSÉG

Nemzeti
Együttműködési
Alap

A pénzügyi nevelés új célja

A gyerekből ne legyen eladósodott felnőtt!

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

Új szerepben az Anyabank/Papabank

A gyerek tapasztalja meg azt is,

**milyen adósnak lenni, milyen tartozni,
milyen hitelt felvenni!**

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

MINISZTERELNÖKSÉG

Nemzeti
Együttműködési
Alap

Mit kell megmutatni neki?

- Milyen érzés tartozni?
- Milyen érzés a tudat, hogy a feje felett lebegő határidőket tartani kell?
- Milyen érzés, hogy másnak kell kamatot fizetni, nem pedig csak kapni?
- Milyen érzés, hogy ezt ki is kell tudni gazdálkodni?

Enélkül a hitel csak tiltott gyümölcs lesz!

Hitelszabályok az Anyabankban/Papabankban

Így tanulhatja meg a hitelről a legtöbbet a gyerek!

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

Szabály #1

Irtsd a tudatlanságot!

- sokan áldozatai, hogy (megfelelő és elégséges) információk nélkül írtak alá valamikor hitelszerződést
- mutasd meg a gyerekeknek
  - mi a hitel,
  - hogyan működik,
  - mire kell figyelnie.

Anyabank_Papabank_prezi

Szabály #2

Tartsatok hiteltárgyalást!

- Ugyanúgy, ahogyan a betétek esetén is tárgyalás folyamán alakítottátok ki a betéti kamatot, a fizetési feltételeket, stb.
- Az életben nem így megy, de jól jöhet, amikor felnőtként pl. megversenyezteti a bankokat.

Szabály #3

Állapodjatok meg a fedezetről is!

- A fedezet tényleg adjon fedezetet a hitel összegére és a kamatra is! Mivel a gyerekek sok mindent nem fog tudni felajánlani, nagyobb részt csak az Anyabankban/Papabankban őrzött betétjét, ezt használjátok fedezetként. Ennek több haszna is van:
  - a gyerekek látni fogja, hogy ami az övé, többé már az sem lesz igazából az övé, ha hitele van
  - tudatosul benne, hogy akármennyit is dolgozott a betétjében lévő pénzéért, illetve akármilyen ügyesen is dolgoztatta a betétjében a pénzt, elég egyetlen rossz döntés, hogy minden elússzon
  - a betétre ilyenkor a bank bejegyzi a jelzálogjogát, vagyis igencsak korlátozottá válik a betét mindenféle felhasználási lehetősége. (Javaslom, hogy a hitel + kamat fedezetének összegeként szolgáló pénzhez ne lehessen nyúlni, azt mintegy "zárolja" a bank, és csak az ezen felüli kamatot vehesse fel a gyerekek - már ha van...)

Szabály #4

Írjatok szerződést!

- kik között jött létre
- milyen célból
- mire adja a bank a hitelt (azaz milyen hitelt nyújt)
- mekkora összegre szól
- mennyi a futamidő
- ez alatt mekkora kamattal ketyeg a hitel
- mi a fedezet és annak mekkora az értéke
- milyen gyakorisággal kell fizetni
- és mekkora az egy időegységre eső törlesztőrészlet nagysága
- a két fél (plusz, ha nagyon meg akarjátok adni a módját esetleg két tanú) aláírása

Szabály #5

Tartsátok is Magatokat a szerződéshez!

- Vegyétek komolyan!
- Járjon pénzügyi következményekkel, ha a gyerek meggondolja magát (a hiteltől való elállás feltételeit és következményeit is rögzítsétek a szerződésben)

Mint az életben: ilyenkor komplett bukja a fedezetet.

Szabály #+1

A bank ellenőrizze, mire ment el a pénz!

- Önállóság ide, önrendelkezésre való igény oda
- Muszáj lesz a bank érdekeit védeni - és leellenőrizni az adóst, hogy tényleg azt vett-e a hitelből, ami a hitel célja volt. (Törvény szerint a hitelt arra lehet csak költeni, amire felvették.)

Feladat

Tiszta fej és hitelszerződés

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

Nemzeti
Együttműködési
Alap

Anyabanki/Papabanki hitelszerződés

- *tiszta fejjel, pihenten kezdjétek neki a tárgyalásnak! Mindent írjatok fel, érveljétek, vitázzatok!*
- *legalább két órára biztosítsatok Magatoknak nyugodt környezetet!*
- *írjátok meg a szerződést, és írjátok alá, aztán pedig mindenki tartsa magát ahhoz, amit alá is írtatok!*

Ha nulláról indultok...

Nem lehetetlen, csak nehéz

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

Nemzeti
Együttműködési
Alap

Ez legyen a sorrend!

- **Zsebpénz** - hagyj a gyerekeknek legalább egy fél évet, amíg minden szempontból beleszokik a rendszerbe!
- **Megtakarítás** - beleértve a zsebpénzből történő megtakarítást is.
- **Anyabank/Papabank - betét** - ha már megy a zsebpénz beosztása + a megtakarítás is. Legalább három hónapig - addigra a napi, vagy heti kamattal is beleszokik a rendbe, és érteni fogja a kamatos kamat logikáját is.
- **Anyabank/Papabank - hitel** - három hónap alatt még nem gyűlhet össze neki óriási betétállomány, ami fedezet lehetne egy hitelhez, de annyi már igen, hogy egy kisebb hitelt fel tudjon venni. (Azt is megtanulja, hogy hitelt is csak annyit vegyen fel, amennyit fedezni is tud.)
- **munka** - ebből még származhatnak bevételei...

A munka

Enélkül sosem lesz pénze - még egy befektetőnek sem!

Mi kell ahhoz, hogy a gyerek hajlandó legyen dolgozni?

- **bizalom** - Te hiszel és bízol benne. Benne személy szerint is, meg abban is, hogy ő erre képes lesz, hogy meg tudja csinálni.
- **biztatás** - kitartásra szoktatás
- **önállóság** - engedni kell, hogy tapasztalatot szerezzon. A megszerzett tapasztalatok mennyisége és minősége fogja felkészíteni az önállóságra. Megkaphatja a vágyott pénzügyi önrendelkezést.
- **célok** - legyen egy olyan távlati vágy, amely eléggé motiválja ahhoz, hogy akár dolgozni is hajlandó legyen
- **érdeklődési körök** - melyikből lehet pénzt csinálni?

A munkára nevelés képlete

bizalom + biztatás (támogatás) + önállóság + célok + érdeklődés =
a gyerek dolgozik (és pénzt keres)

A bizalommal és a támogatással a háttérrel adod meg neki, az önállósággal a lehetőséget, a célokkal és az érdeklődéssel pedig a kitartást.

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

MINISZTERELNÖKSÉG

Nemzeti
Együttműködési
Alap

Ügyfélpélda - számítógépes játéktesztelő

- a srác tanult (angolt mindenképpen, de a marketingnek is utána olvasott)
- játszott, de már egészen másképpen: közben minden részletre figyelt, elemzett. Megtanult tárgyilagos véleményt formálni, még ha személyes stílusban is fogalmazta meg.
- megtanult tárgyalni, levelezni - üzleti szinten is
- elkezdett rendszert építeni - a sima weboldal egy terjeszkedő pénzkereső rendszerré nőtte ki magát, vagyis megtanulta, hogyan lehet kicsiből nagyot csinálni
- kitartó lett - jó fél évig egy fillért nem keresett. De mivel szerette azt, amit csinált, nem adta fel. Aztán megjöttek a fizető ügyfelek is.
- kreatívan gondolkodott - volt egy ötlet (a weboldal és a játékkritika), és azt fejlesztette tovább
- önálló lett - személyesen intézte minden üzleti tárgyalását (a szülei nem is nagyon tudtak volna segíteni benne, lévén, hogy a számítógépes játékok nem igazán az ő világuk)
- törvényes vállalkozást indított
- nemcsak a hagyományos alkalmazotti munka lehet munka!

Feladat

Találjátok ki, mit dolgozzon a gyerek!

A képzések az Inami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg.

Mivel keressen pénzt a gyerekek?

- *Vegyetek elő néhány lapot!*
- *Az egyikre írjátok össze a gyerek céljait, vágyait! A legfontosabbat húzzátok alá, karikázzátok be, vagy valamilyen módon emeljétek ki, és a lapot tegyétek ki a gyerek szobájába valami jól látható helyre!*
- *A másokra írjátok össze a gyerek érdeklődési köreit! Meg ne álljatok, amíg legalább tízet nem találtok!!!*
- *A harmadikra azt, hogy mik a gyerek képességei, erősségei, vagyis azt, hogy miben jó! Ebből is kell minimum tíz, de inkább több.*
- *A negyedikre pedig az ötleteiket írjátok! Ezeket úgy szedjétek össze, hogy elkezdték kombinálni a második és a harmadik lapon található dolgokat! Addig ne hagyjátok abba, amíg ilyen módon nincs legalább öt ötlet arra, hogy mivel is kereshetne pénzt a gyerekek!*
- *Az ötödikre pedig dolgozzátok ki pontosan azt az egy ötletet, amelyet az ötös listából mint a gyerekek leginkább tetszőt kiválasztottatok! Magyarul tervezetek... :D*
- *Aztán pedig, bízz, biztass, engedd önállónak lenni, és néha dugd az orra alá a céljait tartalmazó lapot!*

Itt a vége!

Köszönöm a figyelmet, várom a kérdéseket a következő etapban!

A képzések az Imami Egyesület szervezésében, a Nemzeti Együttműködési Alap, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Miniszterelnökség támogatásával valósul meg. ¶

Himer Csilla

pénzpedagógus, pénzügyi coach, <http://eznemjatek.com>